

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ในปัจจุบัน พบว่าสถิตินายหน้าประกันภัยในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนายหน้าประกันภัยประเภทบุคคลธรรมดา ประเภทนิติบุคคล และนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่า มาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินการของนายหน้าประกันภัยทั้งนายหน้าประกันภัยประเภทบุคคลธรรมดา นิติบุคคล และนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์เป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัย หรือกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลนายหน้าประกันภัยไม่ชัดเจน และในเรื่องการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เป็นต้น ซึ่งจากปัญหาการดำเนินการของนายหน้าประกันภัยนี้อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธุรกิจประกันภัย เพราะนายหน้าประกันภัยนั้นเป็นบุคคลที่ติดต่อสื่อสารกับผู้เอาประกันภัยโดยตรง โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัย และให้คำแนะนำแก่ผู้เอาประกันภัยว่าควรบริหารความเสี่ยงภัยดังกล่าวนี้อย่างไร โดยเป็นผู้ทำการเลือกบริษัทผู้รับประกันภัยที่สามารถให้ความคุ้มครองความเสี่ยงภัยได้ตรงกับความต้องการของผู้เอาประกันภัย และยังคงต้องมีหน้าที่ให้บริการแก่ผู้เอาประกันภัยภายหลังการทำสัญญาประกันภัยด้วย จะเห็นได้ว่า นายหน้าประกันภัยเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนสำคัญต่อการเจริญและการพัฒนาธุรกิจประกันภัย ดังนั้นการที่นายหน้าประกันภัยก่อความเสียหายขึ้น อาจทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความมั่นใจในธุรกิจประกันภัย และอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจประกันภัย รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อไปถึงเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

จากการศึกษาถึงมาตรการในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยในต่างประเทศที่มีระดับการพัฒนาของธุรกิจประกันภัยอยู่ในขั้นที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั้งประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาต่างเห็นว่า การประกันภัยเป็นปัจจัยสำคัญของการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งรากฐานสำคัญของการพัฒนาธุรกิจประกันภัย ได้แก่ การพัฒนาตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยให้มีคุณภาพ ดังนั้นประเทศเหล่านี้จึงได้มีการกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยอย่างละเอียดทั้งข้อกำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ มาตรการในการบรรเทาความเสียหาย

หรือแม้กระทั่งบทกำหนดโทษที่มีความชัดเจนและมีการกำหนดโทษสอดคล้องกับความผิดที่กระทำ

เช่น ในประเทศอังกฤษ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัย โดยให้นายหน้าประกันภัยกำกับดูแลตนเองมากขึ้น แต่ก่อนหน้านี้ประเทศอังกฤษถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยที่มีประสิทธิภาพที่สุดประเทศหนึ่ง โดยมีการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินายหน้าประกันภัย (จดทะเบียน) ค.ศ. 1977 (Insurance Brokers (Registration) Act 1977) ซึ่งการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ จะมีองค์กรที่กำกับดูแลนายหน้าประกันภัยโดยเฉพาะ และมีมาตรการการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยที่เคร่งครัดและสามารถนำไปบังคับใช้ได้ นอกจากนี้ยังมีมาตรการการบรรเทาความเสียหายจากการกระทำ ความผิดของนายหน้าประกันภัยอีกด้วย ซึ่งถือเป็นวิธีการคุ้มครองผู้บริโภควิธีหนึ่ง และแม้ในปัจจุบันจะได้มีกำหนดให้นายหน้าประกันภัยกำกับดูแลตนเองตามพระราชบัญญัติว่าด้วยตลาดการเงินและบริการทางการเงิน ค.ศ. 2000 (Financial Services and Markets Act 2000) แต่มาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยตามพระราชบัญญัตินายหน้าประกันภัย (จดทะเบียน) ค.ศ. 1977 ข้างต้น ทางสำนักงานควบคุมกิจการทางการเงิน (Financial Services Authority) ยังคงกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้นายหน้าประกันภัยปฏิบัติตาม แม้จะไม่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายลำดับต้นเช่นเดิมแต่แนวทางปฏิบัติดังกล่าว ศาลหรือองค์กรที่กำกับดูแลซึ่งได้แก่ สำนักงานควบคุมกิจการทางการเงิน สามารถนำมาพิจารณาการกระทำ ความผิดและใช้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดนั้นได้

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการกำหนดมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัย เป็นกฎหมายแม่แบบเพื่อให้แต่ละมลรัฐสามารถนำไปปรับใช้กับการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัย ของรัฐตนได้ ซึ่งแต่ละมลรัฐอาจออกมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยตามกฎหมายแม่แบบ หรืออาจออกมาตรการเพิ่มเติมจากกฎหมายแม่แบบก็ได้ ดังนั้นมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยในแต่ละมลรัฐจึงอาจแตกต่างกันออกไป แต่การกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยของสหรัฐอเมริกายังถือได้ว่ามีมาตรการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะรัฐนิวยอร์กที่มีการออก มาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยไว้อย่างชัดเจนและละเอียด ทั้งในเรื่องการกำหนด คุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาต การดำเนินกิจการนายหน้าประกันภัย การปฏิบัติหน้าที่ของนายหน้าประกันภัย และบทลงโทษของนายหน้าประกันภัยที่มีการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรง ของความผิดเป็นกรณี ๆ ไป

นอกจากนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยังได้มีการออกมาตรการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัยไว้เป็นกฎหมายกลาง ได้แก่ พระราชบัญญัติการให้บริการทางการเงิน (Financial Services Modernization Act of 1999) เพื่อให้เป็นมาตรฐานการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่จะประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัยไว้อีกด้วย เช่นการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัยได้ แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและตามข้อบังคับเพื่อคุ้มครองผู้เอาประกันภัยหรือลูกค้าธนาคาร เช่น การกำหนดให้ธนาคารต้องมีการแยกกิจกรรมการให้บริการทางการเงินกับกิจกรรมการชักชวนให้ลูกค้าเข้าทำสัญญาประกันภัยออกจากกันอย่างชัดเจน และยังมีการกำกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของธนาคารในการชี้ช่องให้ลูกค้าธนาคารเข้าทำสัญญาประกันภัยอย่างละเอียดและชัดเจน รวมทั้งมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่รับข้อร้องเรียนของลูกค้าธนาคารจากการกระทำผิดปฏิบัติหน้าที่ของธนาคารในฐานะนายหน้าประกันภัยด้วย

สำหรับประเทศไทย ในปัจจุบันเมื่อพิจารณาถึงการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 255 จะเห็นว่ายังไม่มีมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยที่สามารถนำมาบังคับใช้หรือกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังไม่ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ เงื่อนไข คุณสมบัติของนายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ

ยิ่งไปกว่านั้นแม้จะมีการออกประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เพื่อใช้บังคับแก่นายหน้าประกันภัย แต่กฎหมายดังกล่าวก็ไม่สามารถบังคับใช้กับนายหน้าประกันภัยได้เป็นผลสำเร็จ และประเด็นสำคัญ คือ มาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยของไทยยังไม่มีมาตรการในการเยียวยาความเสียหายของผู้เอาประกันภัยและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

นอกจากนี้ จากการที่ธนาคารพาณิชย์สามารถประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย ซึ่งถือว่าเป็นการทำธุรกรรมข้ามประเภทของธนาคาร แต่ในด้านการกำกับดูแลยังไม่มียุทธศาสตร์หรือยังไม่มีความร่วมมือในการกำกับดูแลระหว่างหน่วยงานสองหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินของธนาคารพาณิชย์ในฐานะนายหน้าประกันภัย ทั้งธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีหน้าที่ดูแลสถาบันการเงิน และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยที่มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของนายหน้าประกันภัย

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติม และออกมาตรการ กำกับดูแลนายหน้าประกันภัยเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคาร พาณิชย โดยอาจพิจารณาจากมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยที่มีการใช้กัน ในต่างประเทศแล้ว ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพที่ดีในการกำกับดูแล นายหน้าประกันภัย และสามารถช่วยคุ้มครองประโยชน์ผู้เอาประกันภัยและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยของประเทศไทยต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 รวมถึงประกาศ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ยังไม่ชัดเจนและยัง ไม่สามารถบังคับใช้ได้ผล ทำให้ปัญหาจากการปฏิบัติหน้าที่ของนายหน้าประกันภัยรวมทั้ง นายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์ยังคงเกิดขึ้นอยู่ ซึ่งอาจทำให้ส่งผลต่อความเชื่อถือ ของประชาชนที่มีต่อธุรกิจประกันภัยของไทยในอนาคต และอาจส่งผลต่อการพัฒนาธุรกิจ ประกันภัยของไทยต่อไป ดังนั้นผู้เขียนจึงเสนอมาตรการต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับมาตรการการ กำกับดูแลนายหน้าประกันภัยของต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการวางแนวทางการกำกับดูแล นายหน้าประกันภัยของไทย โดยผู้เขียนมีข้อเสนอแนะในมาตรการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัย ทั้งนายหน้าประกันภัยทั่วไปและนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์ ดังนี้

1. มาตรการเรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของนายหน้าประกันภัย

ผู้เขียนเห็นว่า ควรจะมีการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 ในเรื่องการ กำกับดูแลนายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลให้ชัดเจนขึ้น โดยนำเอาหลักเกณฑ์และคุณสมบัติ เบื้องต้นของนายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลจากประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตให้นิติ บุคคลเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย พ.ศ. 2552 และ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาต ให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกัน ชีวิต พ.ศ. 2552 มาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกัน

วิทยาศาสตร์ฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ เช่น ในเรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต นายหน้าประกันภัย การจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด การจัดตั้งสำนักงาน สักส่วนผู้ถือหุ้น จำนวนกรรมการ กรรมการผู้มีอำนาจทำการแทน ทูจดทะเบียน และการดำรง เงินกองทุน

ส่วนหลักเกณฑ์ที่เป็นรายละเอียดอาจมีการออกเป็นประกาศของคณะกรรมการ กำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เพื่อความเหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ ต่อไปได้ เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างระหว่างการใช้กฎหมายของคนกลางประกันภัย และสามารถ นำไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. มาตรการเรื่องการคุ้มครองประโยชน์ให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้บริโภคร โดยมีมาตรการดังนี้

2.1 มาตรการบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของนายหน้า ประกันภัย

จากการที่กฎหมายในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยในประเทศไทยได้มีการ กำหนดให้นายหน้าประกันภัย ทั้งนายหน้าประกันภัยทั่วไปและนายหน้าประกันภัยประเภท ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการดำรงเงินกองทุน แต่กฎหมายไม่ได้มีการกำหนดถึงวัตถุประสงค์การ จัดตั้งและการบังคับใช้เงินกองทุนเพื่อผลประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย ดังนั้นควรที่จะมีการ กำหนดถึงวัตถุประสงค์ที่มีการจัดตั้งเงินกองทุนของนายหน้าประกันภัย โดยอาจกำหนดให้ผู้เอา ประกันภัยหรือผู้เสียหายจากการกระทำผิดหน้าที่ของนายหน้าประกันภัยมีสิทธิพิเศษเหนือกว่า เจ้าหนี้รายอื่นของนายหน้าประกันภัยในเงินกองทุนนั้น และให้ศาลสามารถบังคับเรียกค่าเสียหาย เอาจากเงินกองทุนของนายหน้าประกันภัยได้ และนอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบการดำรงอยู่ของ เงินกองทุนดังกล่าวทุกปี หรือทุกครั้งที่มีการต่ออายุใบอนุญาตนายหน้าประกันภัย เพื่อไม่ให้มีการ หมุนเวียนเงินกองทุนดังกล่าวไปใช้ในกิจการนายหน้าประกันภัย และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ ต้องการกำหนดให้เงินกองทุนเป็นหลักประกันการกระทำที่ผิดหน้าที่และก่อให้เกิดความเสียหาย ของนายหน้าประกันภัย

นอกจากจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยได้รับการ ชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำผิดหน้าที่ของนายหน้าประกันภัยแล้ว ควรจะมีการกำหนดให้ นายหน้าประกันภัยต้องทำประกันภัยความรับผิดที่เกิดจากการประกอบวิชาชีพจากการกระทำ ประมาทเลินเล่อของตนด้วย เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้เอาประกันภัยให้ได้รับความมั่นใจในการบริการ

ของนายหน้าประกันภัย ว่าหากมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำผิดหน้าที่ของนายหน้าประกันภัย ตนจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายดังกล่าว

รวมทั้งผู้เขียนยังเห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านจริยธรรมของนายหน้าประกันภัยโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการระแวดระวังและรวดเร็วกำกับดูแลการพิจารณาการกระทำต่าง ๆ ของนายหน้าประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย

2.2 มาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ในการซื้อหรือจัดการให้ผู้เอาประกันภัยเข้าทำสัญญาประกันภัย

จากหน้าที่ของทั้งนายหน้าประกันภัยทั่วไปและประเภทธนาคารพาณิชย์ ที่ต้องทำการซื้อหรือจัดหาประกันภัยที่เหมาะสมกับความต้องการให้แก่ผู้เอาประกันภัยที่เป็นลูกค้าของตน ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดให้นายหน้าประกันภัยทั่วไปและนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการจัดหา หรือซื้อให้ผู้เอาประกันภัยเข้าทำสัญญาประกันภัยกับผู้รับประกันภัยอย่างน้อย 2 ราย เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิที่จะเลือกผู้รับประกันภัยที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง เว้นแต่ความเสี่ยงที่ผู้เอาประกันภัยต้องการนั้นจะมีผู้รับประกันภัยรายเดียวในตลาดประกันภัย

แต่ในส่วนของนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์อาจได้รับการยกเว้น หากเป็นการชักชวนให้ลูกค้าธนาคารเข้าทำสัญญาประกันภัย โดยให้สิทธิเสรีภาพแก่ลูกค้าธนาคารในการเข้าทำสัญญาประกันภัยอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการบังคับทางอ้อมหรือไม่ใช้กรรมธรรม์ประกันภัยที่เสนอพร้อมกับการให้บริการทางการเงินของธนาคาร ธนาคารอาจเสนอขายเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นของบริษัทในเครือของตนเองได้ โดยไม่ต้องทำการเสนอเปรียบเทียบได้ แต่หากเป็นการบังคับให้ลูกค้าธนาคารเข้าทำสัญญาประกันภัย หรือเป็นการชักชวนให้ลูกค้าธนาคารเข้าทำสัญญาประกันภัยพร้อมกับสินค้าบริการทางการเงินของธนาคาร ธนาคารต้องทำการเสนอกรรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ลูกค้าธนาคารอย่างน้อย 2 บริษัทประกันภัย เพื่อให้ลูกค้าธนาคารได้มีโอกาสเปรียบเทียบกรรมธรรม์ประกันภัยที่ดีที่สุดให้กับตนเอง

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องการกระทำที่ขัดกับหลักการดำเนินการโดยอิสระของนายหน้าประกันภัยที่ต้องไม่ดำเนินการจัดหาประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยโดยผูกขาดกับผู้รับประกันภัยเพียงรายเดียว และนอกจากนี้ยังเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องการบังคับโดยทางอ้อมที่นำเอาการซื้อขายประกันภัยของลูกค้าธนาคารมาเป็นเงื่อนไขในการอนุมัติสินเชื่ออีกด้วย

รวมทั้งควรมีการออกมาตรการในการกำหนดรายละเอียดถึงวิธีการเสนอชักชวนให้ลูกค้าธนาคารเข้าทำสัญญาประกันภัยของธนาคารพาณิชย์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอาจ

กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมจากเดิมในทำนองเดียวกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ข้อกำหนดที่ห้ามธนาคารกระทำการเสนอขายโดย

(1) ห้ามพนักงานธนาคารให้ข้อมูลแก่ลูกค้าธนาคารว่าการประกันภัยเป็นการออมทรัพย์หรือเป็นการลงทุน

(2) ห้ามนำเสนอว่าเบี้ยประกันภัยเป็นเงินฝาก

(3) ห้ามนำเสนอว่าเงินปันผลที่ได้รับระหว่างปีของสัญญาประกันชีวิตเป็นรายได้หรือเป็นดอกเบี้ย

(4) ห้ามแสดงออกใด ๆ ว่าลูกค้าธนาคารจะได้รับเงินปันผลอย่างแน่นอน และ

(5) ห้ามชักชวนให้ลูกค้าธนาคารทำสัญญาประกันภัย โดยการกระทำหรือการโฆษณาอื่นใดที่ทำให้ลูกค้าของธนาคารเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสัญญาประกันภัยที่เสนอขายดังกล่าว เช่น พนักงานธนาคารต้องอธิบายถึงส่วนที่เป็นข้อยกเว้นที่กรมธรรม์ประกันภัยไม่คุ้มครองหรือต้องอธิบายแก่ลูกค้าถึงผลตอบแทนในความเสี่ยงของสัญญาประกันภัยที่มีลักษณะเป็นการลงทุนควบคู่กันไปด้วยให้ลูกค้าเข้าใจอย่างชัดเจน นอกจากนี้พนักงานธนาคารยังต้องเปิดเผยถึงรายละเอียดหลัก อย่างชัดเจน ง่าย และสามารถเข้าใจได้ทันที เช่น สินค้าประกันภัยนี้ธนาคารไม่ได้เป็นผู้การันตรี หรือ สินค้าดังกล่าวอาจมีมูลค่าเสื่อมลง เป็นต้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการชักชวนให้ลูกค้าธนาคารเข้าทำสัญญาประกันภัยของพนักงานธนาคารในปัจจุบัน

โดยข้อกำหนดดังกล่าวนี้ ควรจะต้องออกเป็นประกาศทั้งของธนาคารแห่งประเทศไทยและของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในการกำกับดูแลการกระทำธุรกิจนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์ขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้นควรจะมีการกำหนดถึงสัญญาประกันภัยที่ธนาคารสามารถชี้ช่องให้แก่ลูกค้าธนาคาร เพื่อเป็นการแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาดคนกลางประกันภัยอย่างชัดเจน ในทำนองเดียวกันกับที่มีการกำหนดไว้ในประเทศแคนาดา เช่น ธนาคารจะทำการชี้ช่องหรือจัดหาสัญญาประกันภัยให้แก่ลูกค้าธนาคารได้เฉพาะสัญญาประกันภัย ดังนี้ 1. สัญญาประกันภัยสินเชื่อหรือบัตรเครดิต 2. สัญญาประกันภัยความไร้ความสามารถของลูกหนี้ 3. สัญญาประกันชีวิตของลูกหนี้ที่ระบุให้แก่ธนาคารเป็นผู้รับประโยชน์ 4. สัญญาประกันภัยการว่างงานของลูกหนี้ 5. สัญญาประกันภัยความเสี่ยงที่เกิดจากพายุที่เดินด้วยเครื่องจักรกล 6. สัญญาประกันภัยสินเชื่อเพื่อการส่งออก 7. สัญญาประกันภัยกลุ่ม 8. สัญญาประกันภัยการจ้างงาน 9. สัญญาประกันอุบัติเหตุ 10. สัญญาประกันภัยการเดินทาง

และที่สำคัญ ผู้เขียนเห็นว่าควรที่จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาตรวจสอบและรับข้อร้องเรียนจากการปฏิบัติหน้าที่ของธนาคารในฐานะนายหน้าประกันภัยโดยเฉพาะ โดยอาจจัดตั้งตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 มาตรา 85 ซึ่งคณะกรรมการนี้อาจมีหน้าที่สืบสวนและพิจารณาบทลงโทษที่เหมาะสมแก่ธนาคารได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกกับผู้บริโภคและคุ้มครองผู้บริโภคอีกทางหนึ่ง

3. มาตรการเรื่องการเพิ่มสภาพบังคับทางกฎหมาย

เนื่องจากการปฏิบัติที่ผิดหน้าที่ของนายหน้าประกันภัยมีหลายระดับ ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าควรที่จะการกำหนดโทษทางปกครองให้เหมาะสมกับความผิดที่นายหน้าประกันภัยกระทำเพื่อใช้แก้ปัญหาดังกล่าวได้ทันทั่วถึง โดยที่ไม่ต้องรอคำพิพากษาของศาล เช่น อาจมีการเพิ่มโทษทางปกครองให้มีหลายระดับตามพฤติการณ์ของการกระทำและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของนายหน้าประกันภัย ที่แต่เดิมมีเพียงโทษเพิกถอนใบอนุญาตนายหน้าประกันภัยเท่านั้น เพื่อให้สามารถใช้บังคับและกำหนดโทษที่เหมาะสมกับความผิดเป็นกรณี ๆ ไป ส่วนผู้ที่กระทำผิดที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการกระทำความผิดอย่างเดียวกับโทษระงับใช้ใบอนุญาตในปัจจุบัน อาจใช้หลักกฎหมายทั่วไปในเรื่องผลย้อนหลังเป็นคุณแก่ผู้กระทำผิดมาปรับใช้

4. มาตรการเรื่องความไม่เสมอภาคในการดำเนินธุรกิจนายหน้าประกันภัยของนายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลกับนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์

จากกฎหมายที่กำหนดให้นายหน้าประกันภัยที่ต้องการประกอบทั้งธุรกิจนายหน้าประกันวินาศภัย และนายหน้าประกันชีวิตต้องทำการแยกบริษัทนายหน้าประกันภัยเป็นสองบริษัท โดยเป็นบริษัทนายหน้าประกันวินาศภัยบริษัทหนึ่ง และบริษัทนายหน้าประกันชีวิตอีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ไม่ใช้กับนายหน้าประกันภัยประเภทธนาคารพาณิชย์ ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยให้นายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลสามารถทำการได้ทั้งนายหน้าประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันชีวิต โดยไม่ต้องมีการแยกเป็นสองบริษัทอย่างในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกับในการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัย แต่อาจมีการกำหนดให้บริษัทนายหน้าประกันภัยต้องจัดแยกกระหว่างกิจกรรมนายหน้าประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันชีวิตออกจากกันให้ชัดเจน

รวมทั้งในปัจจุบันนายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลต้องมีผู้ถือหุ้นคนไทยไม่น้อยกว่า 75% กล่าวคือ นายหน้าประกันภัยประเภทนิติบุคคลจะต้องมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติได้ไม่เกิน 25% เท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า หากต้องการขยายธุรกิจนายหน้าประกันภัยให้เติบโตขึ้นน่าจะมีการเพิ่มสัดส่วนผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการเปิดเสรีในธุรกิจประกันภัย และยังเป็นการพัฒนาธุรกิจนายหน้าประกันภัยให้มีการเจริญเติบโตมากขึ้น จึง ควรมีการแก้ไขสัดส่วนผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติให้เพิ่มขึ้นโดยอาจเป็นการขออนุญาตเป็นการเฉพาะรายแก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย แต่ไม่ควรที่จะเกินกึ่งหนึ่งของสัดส่วนผู้ถือหุ้นทั้งหมด เพื่อไม่เป็นการผูกขาดธุรกิจนายหน้าประกันภัยโดยต่างชาติได้

5. มาตรการในการพัฒนาการกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยของไทย

5.1 จากปัญหาการกระทำการลดค่าเบี้ยประกันภัยของนายหน้าประกันภัยอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจประกันภัยโดยเฉพาะต่อบริษัทประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัยในฐานะทางด้านการเงินได้ ดังนั้นจึงควรที่จะต้องมีการกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยทั้งบริษัทประกันภัย ตัวแทนประกันภัย และนายหน้าประกันภัย ห้ามกระทำการรับชำระค่าเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยต่ำกว่าราคาที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนดขึ้น

5.2 เนื่องจากนายหน้าประกันภัยถือเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง ดังนั้นจึงควรที่จะมีการกำกับดูแลตนเองโดยผู้ประกอบการวิชาชีพนายหน้าประกันภัยด้วยตนเอง เพื่อเป็นการยกระดับความความู้ความสามารถของนายหน้าประกันภัยให้มีความใกล้เคียงกับนายหน้าประกันภัยในต่างประเทศที่ถือว่าเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพนายหน้าประกันภัยอย่างแท้จริง โดยเบื้องต้นควรต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของนายหน้าประกันภัยในปัจจุบัน และควรต้องมีสมาคมที่เป็นองค์กรทางวิชาชีพอย่างแท้จริงเพื่อเข้ามากำกับดูแลนายหน้าประกันภัยกันเอง